

SRPácký NEWSLETTER

č. 14 | Ročník V.

Leden 2020 | srp.npicr.cz

■ Šablony III: Vše, co potřebujete vědět

Kdy MŠMT vyhlásí výzvu Šablony III? Co bude jejich obsahem? A kdo bude žadatelům metodicky pomáhat? To jsou nejčastější otázky, které v posledních dnech v souvislosti s podporou škol prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování dostáváme. V následujícím článku na všechny uvedené otázky odpovíme a doplníme další užitečné informace.

Šablony III budou mít o něco užší rozsah než předchozí výzvy. MŠMT vyhlásí příslušnou výzvu v prvním čtvrtletí roku 2020. Výzva obsahově naváže na tu předchozí, tentokrát však bude určena pouze pro mateřské a základní školy.

Vzhledem k tomu, že se Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání blíží k závěru, nezbývá v něm finanční alokace v takové výši, aby bylo možné ve třetí vlně šablon podpořit všechny subjekty, které byly oprávněnými žadateli ve výzvě předcházející.

S podporou základních uměleckých škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání v šablonách ale MŠMT v příštím programovacím období (2021–2027) nadále počítá, a to obdobnou formou jako nyní v OP VVV, tj. ve výzvách místního akčního plánování a v rámci šablon.

Podpořené aktivity

Ve výzvě Šablony III se objeví následující aktivity: Personální šablony budou zachovány včetně chůvy pro MŠ, z ostatních stávajících šablon zůstanou projektové dny

se zapojením odborníka z praxe do výuky, klub pro žáky ZŠ, doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem, využití ICT ve vzdělávání (platí pro MŠ i ZŠ), sdílení zkušeností pedagogů z různých škol/školských zařízení (MŠ i ZŠ), tandemová výuka (pouze ZŠ), odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči (MŠ i ZŠ). Novou šablonou bude zahraniční mobilita pedagogických pracovníků. Z nabídky naopak zmizí šablony DVPP a všechny ostatní z předchozích výzev.

Kde hledat podporu?

Metodickou pomoc budou opět nabízet centra podpory projektu Strategické řízení a plánování ve školách a v územích (SRP), a to formou individuálních a hromadných konzultací. Současně dojde k aktualizaci metodického materiálu, konkrétně Inspiromatu č. 11, jeho aktualizace bude zveřejněna spolu s výzvou.

Inspiromat č. 11 bude obsahovat řadu příkladů dobré praxe realizace šablon a bude praktickým návodem, jak lze dané aktivity realizovat. Inspiromat si lze v tuto chvíli stáhnout z webových stránek projektu SRP jako další metodický materiál k výzvě Šablon II pro všechny typy školských subjektů.

Výzva Šablony pro SŠ a VOŠ III nebude v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání vyhlášena, jelikož vzhledem k blížícímu se konci programovacího období nebude možné všechny projekty realizovat a následně předložit jejich náklady Evropské komisi k proplacení v potřebných termínech.

Aby však SŠ a VOŠ nebyly o třetí vlnu šablon ochuzeny, budou moci realizovat aktivity jednotkových nákladů (šablon) prostřednictvím výzvy č. 02_19_078 Implementace krajských akčních plánů II, ve které jsou žadateli kraje. Metodickou podporu k této výzvě poskytují pracovníci projektu P-KAP v každém kraji.

Věra Dušková,
týmová manažerka aktivity
Centra podpory

■ ÚVODNÍ SLOVO

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

mám radost, že jste si otevřeli čtrnácté vydání SRPáckého newsletteru. Od podzimu se v projektu Strategické řízení a plánování ve školách a v územích udála řada zajímavých novinek. Pojdme si je v pravidelném projektovém zpravodaji opět shrnout.

V úvodním textu získáte informace o výzvě Šablony III. Odpovíme na nejčastější otázky, které v souvislosti s výzvou zaznívají, vyjmenujeme podpořené aktivity a v neposlední řadě uvedeme, kde mohou zájemci vyhledat metodickou podporu.

Vaši pozornost jistě upoutá netradiční pojetí rozhovoru. Ve spojitosti se začátkem roku jsme s otázkou oslovili všechny tři projektové manažery systémových projektů, které realizuje NPI ČR (organizace vzniklá sloučením NIDV a NÚV). Zeptali jsme se jich zejména na to, co považují za největší úspěchy roku minulého. Co zaznělo, dočtete se na třetí straně.

Co dál nesmí uniknout vaší pozornosti, je informační grafika týkající se procesů strategického řízení a plánování. Odborníci projektu v ní přehledně shrnuli celý sled jednotlivých navazujících kroků, díky kterým mohou školy zlepšovat celou řadu oblastí. Informační grafika představuje užitečný nástroj, pomocí něhož se mohou o celém procesu dozvědět i školy, kterým podporu neposkytujeme.

Ani tentokrát jsme nezapomněli na informaci o čtvrté vlně místních konferencí konaných v říjnu a listopadu 2019. Doufám, že se vám newsletter bude líbit!

Přeji Vám za celý projektový tým příjemný začátek roku 2020.

Lukáš Pfauser,
týmový manažer
aktivity Veřejnost

1

Proč? Protože si potřebujeme připomenout, jaké je naše poslání.

Jak? Většina škol má svoji misi definovanou. Je ale dobré si občas znovu položit otázky: Kdo jsme? Proč tu jsme? Pro koho tu jsme? Co nabízíme? V čem jsme jedineční? Provedeme to formou brainstormingu a diskuze. Ověříme si, že formulace popisující misi stále nejlépe vystihují identitu naší školy a že s nimi většina z nás souhlasí.

2

Proč? Abychom získali představu o tom, čeho chceme v budoucnu dosáhnout.

Jak? Vizi opět formulujeme společně tak, aby byla provšechny ve škole srozumitelná. Pomohou nám tyto otázky: Jak vnímáme budoucnost naší školy? Čeho chceme dosáhnout? Kde chceme být třeba za pět let?

7

Proč? Abychom se ujistili, že jdeme po správné cestě.

Jak? Evaluační plán máme již zpracovaný (viz krok 4). Pokud jsme správně formulovali cíle, víme, podle čeho poznáme, že jsme cíle dosáhli, a jak a kdy to vyhodnotíme. Ověříme si, že jsme došli na místo, kde jsme chtěli být. Pokud ano, pokračujeme dále. Pokud ne, možná nezbude než se vrátit zpět a zkusit to jinou cestou. Budeme se na ni ale vydávat již poučení.

6

Proč? Abychom se pohnuli z místa.

Jak? Pokud je školní akční plán dobře zpracovaný (nechybí mu nic z výše uvedeného), nic nám nebrání učinit první kroky. Přesto se většinou při plnění plánu nevyhneme překážkám. O těch bychom měli mluvit a žádat vedení školy, případně zřizovatele, o pomoc, podporu nebo rozhodnutí. Především v těchto okamžicích bychom měli vyhodnocovat, zda jsou naše kroky stále smysluplné, zda umožňují naplnit strategické cíle a přispívají k našemu rozvoji. Je důležité neustále ověřovat, proč děláme to, co děláme, a co můžeme změnit, abychom smysl našeho konání stále vnímali.

5

Proč? Abychom naplánovali naši cestu po jednotlivých krocích.

Jak? Vyjdeme ze strategického plánu a promyslíme konkrétní aktivity, které chceme realizovat např. v průběhu školního roku. Je dobré začít tím, co lze splnit nejsnáze. Zvolíme osoby, které budou za dané aktivity odpovídat, doplníme potřebné zdroje (finanční, materiální) a stanovíme milníky, které nám pomohou kontrolovat, zda postupujeme podle plánu. Také pro školní akční plán bychom měli stanovit cíle metodou SMART a ověřit, že naplnění cílů akčního plánu povede k naplnění strategických cílů. Konkrétnější evaluační plán vytvoříme i pro ověření dosažení cílů školního akčního plánu.

3

Proč? Protože si tím uvědomíme, nakolik jsme schopni naplňovat misi a co potřebujeme k tomu, abychom ji v souladu s vizí naplňovali ještě lépe.**Interní analýza: Uvědomíme si, co nám nabízí vnitřní prostředí školy.**

Jak? Budeme hledat odpovědi na otázky: Co máme k dispozici z hlediska lidských, finančních a materiálních zdrojů? Jaké mají naši žáci výsledky? Naplňujeme ŠVP? Jak se u nás ve škole cítíme, jak spolu komunikujeme, jaká pravidla máme nastavena pro řešení obvyklých i neobvyklých situací (kultura a klima školy)? Co si o nás myslí rodiče, zaměstnavatelé a další lidé nebo organizace v okolí naší školy (image školy)? Jak s nimi komunikujeme?

Externí analýza: Prozkoumáme vnější prostředí, které naši školu ovlivňuje.

Jak? Zmapujeme mj. politické trendy ve vzdělávání, legislativní požadavky, způsob financování škol, postoje nejbližší komunity ke vzdělávání, technologický vývoj na poli vzdělávání (metoda PEST). Projdeme si strategickou dokumentaci MŠMT (případně kraje a MAP) pro uvědomění cílů a podíváme se na školy v okolí.

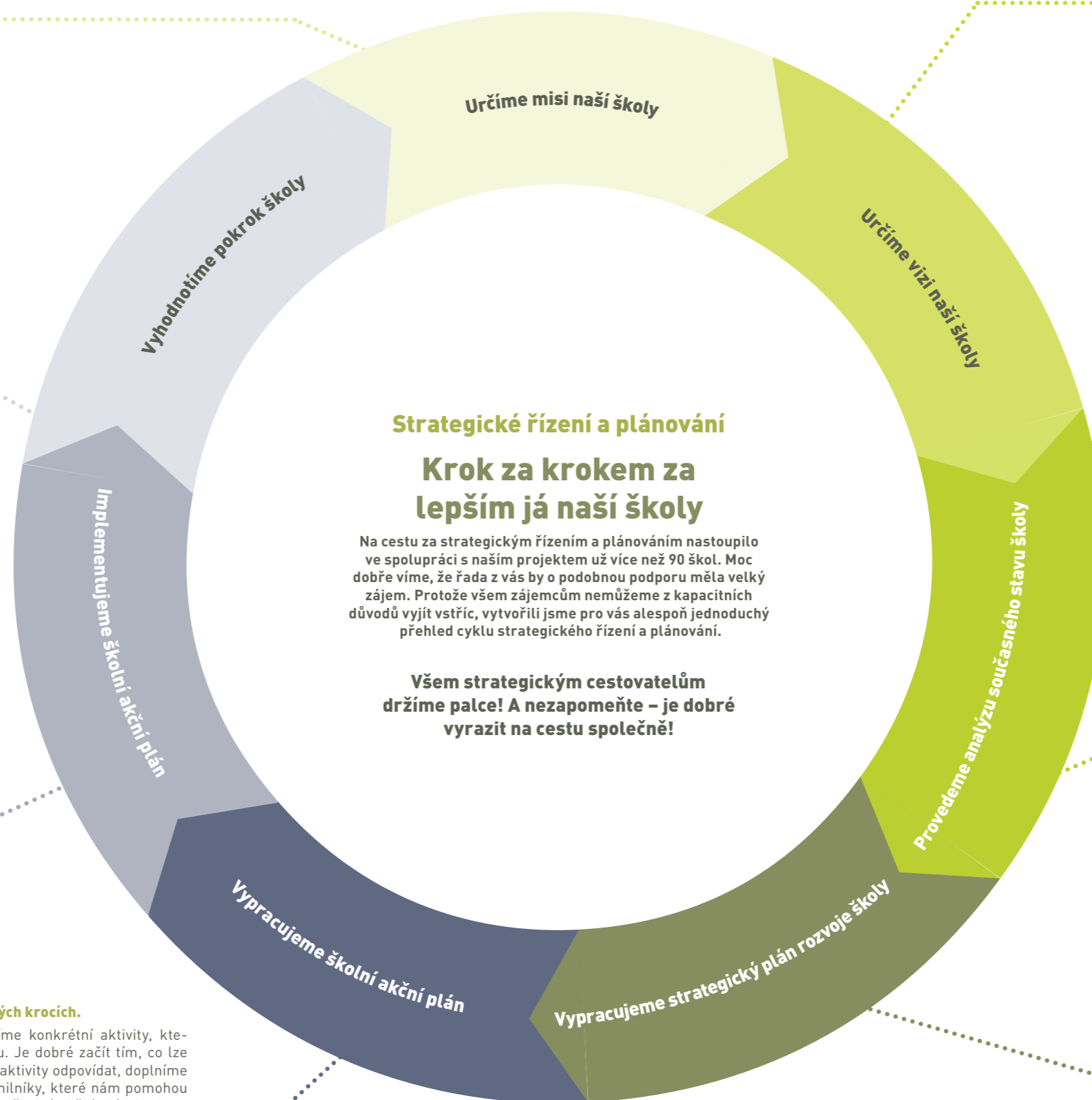
SWOT analýza:

Jak? Využijeme výsledků externích a interních analýz, které ukážou, co dobře umíme a jaké jsou naše výhody oproti ostatním školám (silné stránky) a také v čem se můžeme rozvíjet (slabé stránky). Posoudíme, co nám může pomoci (příležitosti) nebo čemu bychom se potřebovali vyhnout (hrozby). Následně porovnáme všechny položky mezi sebou a posoudíme, jak silně se ovlivňují (konfrontační analýza).

4

Proč? Bude mapou, která nám ukáže směr našeho rozvoje.

Jak? Na základě SWOT analýzy určíme oblasti, ve kterých se můžeme rozvíjet, abychom co nejlépe naplnili naši vizi. Stanovíme priority (strategické cíle) tak, aby byly dobře specifikované, měřitelné, dostatečně ambiciózní, aby nás motivovaly, a současně akceptovatelné těmi, kteří je budou naplňovat nebo na něž budou mít dopad. Měly by být dosažitelné, tedy realistické, a je důležité stanovit, kdy budou naplněny (metoda SMART). Pokud cíle stanovíme takto, snadno současně vytvoříme evaluační plán.

Petr Valenta, projektový manažer SRP

■ Úspěchy systémových projektů NPI ČR v uplynulém roce

Pravidelný rozhovor našeho newsletteru se tentokrát nese v drobně pozměněné formě. Nevyzpovídali jsme totiž jen jednoho člověka, ale rovnou tři! Navíc jsme si drobně pohráli s tématem a neptali se výjimečně na otázky související se strategickým řízením a plánováním. Když zkrátka uhodí do klávesnice projektoví manažeři systémových projektů NIDV, vypadá všechno najednou docela jinak.

Co se v roce 2019 ve vašem projektu nejvíce povedlo a co vás osobně potěšilo, obohatilo a překvapilo ?

„Završili jsme 1. vlnu intenzivní podpory a pomohli jsme prvním školám nastartovat jejich strategický rozvoj. Potěšil mě aktivní přístup ředitelů těchto škol a odvaha konzultantů rozvoje školy, protože společně vstoupili do neznámých vod. Teprve díky jejich úsilí jsme mohli ověřit, jestli model funguje, a zjistit, co bychom měli udělat, aby fungoval ještě lépe a přinášel školám zapojeným do 2. a 3. vlny více užítka. Zpětná vazba ze škol i závěry externí evaluace z konce tohoto roku ukazují, že se to daří. Radost mi však udělalo a po pravdě mě také překvapilo, kolik hezkých kolegiálních, ale i přátelských vztahů vzniklo mezi řediteli a konzultanty, kteří zůstávají v kontaktu a pomáhají si, přestože již nejsou ze strany projektu finančně podporováni. Naplňuje mě to nadějí, že se vzájemná spolupráce může rozrůstat a prohlubovat bez formální záštity projektu. Nezištný postoj, ochota pomáhat a radost ze spolupráce, kterou projevují zapojení ředitelé, konzultanti rozvoje školy, ale i pracovníci center podpory, mě nesmírně obohacuje, vážím si jí a děkuji za ni.“

Petr Valenta, projektový manažer SRP

„Rok 2019 byl pro projekt SYPO velmi úspěšný – povedlo se nám totiž navázat spolupráci s učiteli a řediteli a zaujmout je nabídkou profesní podpory. Metodické kabinety matematika a její aplikace, český jazyk a literatura a informatika a ICT jsou plně funkční a pravidelně jednájí na národní i krajské úrovni. A co víc: učitelé, kteří se do kabinetů zapojili, jsou opravdu odborníci na svých místech – zapálení, nadšení, plní elánu... Pod jejich taktovkou nyní vznikají oblastní kabinety, a tak můžu s potěšením říct, že se dostáváme do všech škol v celé České republice, do všech skutečných kabinetů a sboroven. Učitelům jsme zdarma nabídli 15 webinářů. Desítky škol využily bezplatnou pomoc v oblasti digitálního vzdělávání. Ředitelé se účastní workshopů, využívají konzultace. Padesát škol se začínajícími učiteli je zapojeno do pilotáže a aktivně využívá podporu garanta, další školy se vzdělávají v kurzech. Zkrátka a dobře, rok 2019 byl velmi dobrý a věřím, že v nastaveném tempu budeme pokračovat i v roce 2020.“

Jiří Nekola, projektový manažer SYPO

„Rok 2019 byl pro nás v poskytování služeb cílové skupině zatím tím neúspěšnějším. Stejně jako celé školství plánujeme naše aktivity spíše na školní než na kalendářní roky. Začali jsme s tím již v září 2018 a plynule pokračujeme i ve školním roce, který právě probíhá. Několikanásobně jsme zvýšili objem vzdělávacích, koučovacích, mentorských i dalších expertních služeb, které pedagogickým sborům zapojených škol poskytujeme. Stále častěji také oslovujeme veřejnost, ať již přímo či nepřímo.“

Současně se nám potvrdilo, že tisíce pedagogů považují naše aktivity za velmi přínosné pro svoji praxi a profesní rozvoj (máme přímo zapojeno přes 350 škol z celé ČR). Z analýzy jejich pedagogických portfolií vyplynulo, že na celé čáře vedou personalizované formy podpory – například bezprostřední přínos koučinku nebo mentoringu pro práci ve škole vnímají zapojení učitelé a ředitelé téměř jako sto procentní.

A to je samozřejmě vzhledem k různorodosti podmínek ve školách i osobnostního založení pedagogů poměrně neobvyklá shoda, což může potvrdit asi každý, kdo někdy vyhodnocoval nějakou vzdělávací aktivitu. Výsledek je navíc validován vysokým počtem respondentů. Podobně jednoznačně je hodnoceno i působení odborných poradců, pomáhajících řešit konkrétní problémy jednotlivých učitelů při implementaci opatření na podporu inkluze. Myslím, že cesta k dalšímu profesnímu rozvoji pedagogů vede právě tudy, a jsem rád, že na ní můžeme být průvodci.

Když se ohlédneme zpět za posledními třemi až čtyřmi roky, těší nás, že se diskuze o inkluzi posunula do věcné roviny, že se aktéři profesionalizovali, a tím ubylo paniky. Inkluze už není v první řadě politikum, zájmy dětí a žáků začínají být důležitější. Za to patří samozřejmě dík jak učitelům, tak i školám a expertům zapojeným v projektech i působícím mimo ně, ale v neposlední řadě také ministerstvu školství, protože tuto svou prioritu podporuje.“

Tomáš Machalík, projektový manažer APIV B

■ Projekt SRP uspořádal další místní konference

I letos uspořádal projekt SRP sérii místních konferencí, které se po loňské dobré zkušenosti konaly pro více krajů současně. Důležitá setkání, na která dorazili zástupci škol i tvůrci místních akčních plánů rozvoje vzdělávání, se nesla v teoretickém a praktickém duchu.

Každá konference běžela podle předem připraveného schématu. Nejprve zazněly aktuální informace o činnosti center podpory a aktivitách jejich odborných pracovníků. Týmová manažerka aktivity Centra podpory Věra Dušková poté seznámila účastníky s očekávanými novinkami o výzvě Šablony III.

Dopolední program pak patřil prezentaci projektového manažera Petra Valenty. Tento významný blok programu nejen zprehlednil problematiku strategického řízení, ale také podnítil diskusi. Zazněly tak například zajímavé tipy přímo ze škol, jak strategické řízení uchopit, či jak propojovat strategické materiály škol s potřebami tvůrců místních akčních plánů (MAP) rozvoje vzdělávání.

„Letošní konference pro nás byly opět velice přínosné. Ačkoliv jsme program koncipovali pro všechny konference stejné, každá z akcí byla jedinečná. Skladba účastníků byla všude víceméně podobná, zhruba ve stejném poměru se účastnili zástupci širšího vedení škol a realizátoři místních akčních plánů II, ale v diskuzích se projevovalo, jak rozdílné zkušenosti se strategickým řízením a plánováním mají účastníci z různých krajů,“ řekla týmová manažerka aktivity Centra podpory Věra Dušková s tím, že se v rámci diskuzí debatovalo i o mnoha faktorech, které procesy SRP buď posouvají dopředu, nebo naopak brzdí.

Tématem dvou paralelně probíhajících dopoledních workshopů byla jednak tvorba SWOT analýzy a jednak evaluace. V každém kraji problematiku předkládali zkušení konzultanti a lektoři projektu.

Všem účastníkům děkujeme za aktivní účast a jejich otevřenost při diskuzích.

-red-